

קובץ
תוך הנחל

דיבורים נוראים ונפלאים שנאמרו
בשבת קודש פרשת בא תש"ע

מפ"ק כ"ק הרה"צ מוהרא"ש שליט"א

יוצא לאור חודש שבט תשע"א

תוך הנחל

ליל שבת קודש פרשת בא ה'תש"ע

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רס"א המדבר מהתחדשות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, כשנופל אדם ממדריגתו, יידע שמן השמים הוא, כי התרחקות תחלת התקרבות, על כן נפל, שיתעורר יותר להתקרב להשם יתברך, ועצתו שיתחיל מחדש ליכנס בעבודת ה', כאילו לא התחיל עדיין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת ה', שצריכין ממש בכל יום להתחיל מחדש, (ועיין ענין זה עוד בכמה מקומות בספרי רביז"ל, כמה צריך האדם להתחזק בעבודת ה', ולכלי ליפול משום דבר שבעולם, רק להתחיל בכל פעם מחדש, עיין היטב בענין זה, ויערב לך לעד), עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מדת התחדשות הוא יסוד גדול בעבודת השם יתברך, שהאדם ירגיל את עצמו להתחדש בכל עת ורגע כבריה חדשה ממש, וישכח את כל העבר שלו, כאילו אין לו שום עבר כלל, וכאילו ממש היום נולד, ועל ידי זה יזכה לעשות הרבה מאד בעבודת השם יתברך, וישמח בעבודתו בשמחה שאין לה קץ, כי על פי רוב, מה שמונע אדם מעבודתו, מחמת שחושב תמיד מהעבר שלו, שלא הצליח כל כך עד עכשיו, וגם נפל ונכשל במה שנפל ונכשל, וזה גורם לו להתרשל גם היום מעבודת השם יתברך, אבל כשישכח את כל העבר שלו, ויהיה בעיניו כבריה חדשה ממש, אזי יתגבר בכח גדול לעבוד עבודתו, ולא תהיה לו שום מניעה כלל, וכמאמר החכם "אין חוזק כתחילת החסידות".

והנה לפעמים אדם נתיישן קצת בעבודתו, ואינו מרגיש החיות והשמחה שהרגיש בתחילת עבודתו, כי תענוג תמידי אינו תענוג, ולכן מן השמים מסבבים עמו שיפול קצת ממדריגתו, וירגיש התרחקות, והכל כדי שיתעורר מחדש עם תענוג וחיות חדשים, ואז יבין למפרע שכל ההתרחקות היתה רק בשביל התקרבות, והיא עצה נפלאה בעבודת השם יתברך, איך לזכות לקיים את כל המצוות בשמחה עצומה, וללמוד ולהתפלל עם חשק גדול, היינו על ידי שיעבוד

עבודתו מחדש ממש, כאילו זו הפעם הראשונה שזוכה לקיים מצוה זאת, או ללמוד לימוד זה, או להתפלל תפילה זו, וזה יכניס בו שמחה וחיות אמיתית, ועולמו יראה בחייו, ואנשי שלומינו רגילים לומר, שזה מרומו בשיחת רביז"ל שאמר "חידוש כמוני לא היה בעולם", היינו חידוש כמוני, להתחדש תמיד במדת ההתחדשות, לא היה בעולם, כי רביז"ל היה מחדש את עצמו בכל עת ורגע, והיה חי בכל פעם חיים טובים חדשים, ולכן אשרי המרגיל עצמו במדת ההתחדשות, ושוכח את כל העבר שלו לגמרי, כאילו עדיין לא עשה כלום בעבודת השם יתברך, כי אז יהיה חיים טובים ונצחיים בכל עת, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את המצוה הראשונה שבתורה שהיא מצות קידוש החודש, וכמו שכתוב (שמות י"ב) החודש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחדשי השנה, ויש להבין למה זכתה מצוה זו להיות המצוה ראשונה שבתורה יותר משאר כל המצוות, עד שאמרו חכמינו הקדושים (מובא בפירש"י ריש פרשת בראשית), שלא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל וכו', עיין שם, ובוודאי יש מעלה למצוה זאת, הכוללת את שאר כל המצוות הבאות אחריה, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי מצות קידוש החודש מרמזת ומלמדת על מדת "התחדשות", שנשמות ישראל מחדשים עצמם בכל עת לקיים רצונו יתברך בכל פעם מחדש, וכדרך הלבנה שמתחדשת ומשתנה בכל עת, הנה בתחילת החודש היא כנקודה קטנה ברקיע, כמעט בלתי נראית, והנה מתגדלת ומתמלאת מיום ליום, עד שמגיעה לגדלותה ושלמותה באמצע החודש, ואז הולכת ומתמעטת עד שלא רואים ממנה כלום, ואז נולדת מחדש, ומתחילה עוד הפעם להאיר, ואז קובעים ראש חודש, וכן הם נשמות ישראל, שאורם מתחדש בכל פעם, והולך ומתגדל, ואפילו אם לפעמים אורם מתמעט, אבל ההתמעטות היא תכלית הגדלות, כי אחר כך מתחדשים עם אור יותר גדול מבתחילה.

והנה עצם הלבנה בוודאי לא משתנה אף פעם, כי היא אותו גלגל הקבוע ברקיע, רק משתנה אורה בכל פעם כפי האור שהיא מקבלת מן השמש כפי מעמדה ברקיע, וכן הם נשמות ישראל, שהם גבוהים מאד בשורשם ומקורם, כי הם חלק אלוק ממעל ממש, רק בכל פעם הם מאירים במדה אחרת כפי התקרבותם ודביקותם אל השכינה הקדושה, ולכן נשמות ישראל מונין שנים לפי ימות הלבנה ואומות העולם לפי ימות החמה (סוכה כ"ט.), כי נשמות ישראל בדוגמת הלבנה ממש, ויש להם כוח להתחדש בכל עת כמו טבע הלבנה, ועל כן המצוה ראשונה שבתורה היא מצות קידוש החודש, כי מצוה זו היא יסוד ועיקר גדול לשאר כל מצוות התורה, שצריכין לקיים אותם עם "התחדשות", כאילו היום נולד, וכאילו מתחיל

מחדש להתקרב אליו יתברך באמת, וכשאדם קובע בעצמו היסוד של "מצות קידוש החודש", בקל לו לקיים שאר מצוות התורה בשמחה גדולה.

וזהו החודש הזה "לכם" ראש חדשים, ראשון הוא "לכם" לחדשי השנה, כי כח זה של התחדשות, ניתנה לעם ישראל לבד, שהם מונין לימות הלבנה, והם עובדים את השם יתברך כדוגמת הלבנה שמתחדשת בכל עת, וזהו המובא ברש"י (ריש פרשת בראשית) לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה מעם פתח בבראשית, משום (תהלים ק"א) כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים וכו', כי "בראשית" ו"מצות קידוש החודש" הם סגנון אחד, ששניהם מלמדים על מדת "התחדשות" ששייך רק לנשמות ישראל ולא לאומות העולם, כי הקדוש ברוך הוא ברא את העולם מחדש יש מאין, והוא יתברך מחדש את הבריאה תמיד בכל עת, וכמו שאומרים (בתפילת שחרית) המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, וזהו "כח מעשיו הגיד לעמו", היינו שאת הכח הזה מסר לנשמות ישראל להיות כדוגמת הלבנה, שגם הם יחדשו את עצמם בכל עת, ויקימו את התורה תמיד מחדש, ולכן התחילו מצוות התורה עם מצות קידוש החודש, התלוי באור הלבנה המתחדשת בכל עת, ללמד אותנו מדת "התחדשות", וזה יהיה לנו לעזר ולסיוע לקיים כל מצות התורה בשלימות גדולה, וזהו "בראשית" ב' ראשית, ראשית הבריאה וראשית התורה התלויות זה בזה, והם ב' ראשית, כי התחדשות הוא סוד "ראשית" אחר "ראשית", כי עושים בכל פעם "ראשית" והתחלה חדשה, והשם יתברך יזכנו להגיע אל מדת "התחדשות" באמת, ונעסוק תמיד בעבודתו יתברך בחשק ובחיות חדשה, עד שנוכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת בא ה'תש"ע

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקומי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ו המדבר ממעלת הרצון, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), אי אפשר לעשות שום דבר כי אם על ידי חשק, דהיינו למשל כשמדבר

איזה דיבור, צריך שיהיה לו מתחלה חשק לדבר, וכן כשעושה איזה פעולה, אם לא היה לו חשק מתחילה לעשותה, בודאי לא היה עושה אותה, ועל כן כל דבר שבקדושה שהאדם צריך לעשות, כגון לנסוע להצדיק, או שאר דבר שבקדושה שהאדם צריך לעשות, נותנין לו מתחילה חשק, כדי שעל ידי זה יעשה הדבר, ועיקר גודל החשק נעשה על ידי המניעה שמזמינין לו, כי כשאישי ישראלי צריך לעשות דבר הצריך לו ליהדותו, בפרט כשצריך לו לעשות דבר גדול הצריך ליהדותו, שכל יהדותו תלוי בזה, כגון לנסוע לצדיק אמת, אזי מזמינין לו מניעה, וזאת המניעה היא בשביל החשק, כדי שעל ידי זה יהיה לו חשק יותר לעשות אותו הדבר, כי על ידי המניעה שמונעין את האדם מן הדבר, על ידי זה נעשה התגברות החשק מאד, כמו למשל כשמראין לקמן דבר הנחמד לו, ותיכף ומיד חוטפין ממנו ומחביאין ממנו, אזי הוא רודף מאד אחר האדם, ומבקש וחושק מאד לאותו הדבר, נמצא שעיקר החשק נעשה על ידי שחטפו ממנו והחביאו את הדבר, כמו כן מונעין את האדם במניעות מהדבר הצריך לו, כדי שעל ידי זה יהיה לו חשק יותר, בבחינות (משלי ט): "ולחם סתרים יונעם", שכל מה שהדבר נמנע ונסתר מן האדם ביותר, הוא חושק אליו ונעים לו, שמזה בא תאוות והתגברות החשק אל עבירה חס ושלום רחמנא לצלן, כי מחמת שהעבירה נמנעת מאד מן האדם, כי אנו מצווים ומוזהרים ומופקדים עליה שלא לעשותה, נמצא שהיא נמנעת מאד מאתנו, על כן יש התגברות החשק אליה, בבחינות "ולחם סתרים יונעם", כמו כן בקדושה, כשיש מניעה לאדם, החשק מתגבר ביותר, וכל מה שהדבר הנחשק גדול ביותר, המניעה יותר גדולה, ועל כן ראוי לאדם לדעת כשיש לו מניעות גדולות מאד מאיזה דבר שבקדושה, ידע ויבין מזה, שזה הדבר שרוצה לעשות, הוא נחשק גדול מאד, ודבר יקר מאד, שמחמת זה המניעה גדולה מאד, ובפרט כשרוצה לנסוע לצדיק האמת, כי יש צדיקים הרבה, אבל יש בחינות נקודות האמת בין הצדיקים, שכשרוצים להתקרב אליו, שבוזה תלוי הכל, אזי יש להאדם מניעות גדולות רבות מאד, ומזה בעצמו יבין האדם גדל מעלת הנחשק, וכלל הדברים האלה, שכל מה שהאדם חושק באמת, בודאי יוכל לגמרו ולהוציא מכה אל הפעל, ולא יוכל למנעו מזה שום מניעה ואונס, רק צריך שיהיה החשק גדול מאד, כפי מעלת הנחשק, וזה יוכל להבין מהמניעה בעצמה, שכשרואה המניעה מתגברת ומשתמחת ועומדת לפניו, ומונעת אותו מאד, ידע ויבין מזה, שהנחשק גדול מאד, ועל כן צריך להתגבר, שיהיה לו חשק גדול מאד מאד, כפי הנחשק, וכפי המניעה, ואז בודאי יוכל לגמרו, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה בתורה זו, את גודל מעלת הרצון והחשק לדבר שבקדושה, שכשיש לאדם רצון וחשק אמיתי לעשות איזה דבר שבקדושה, אין שום דבר

שבעולם שימנע אותו ממנו, וסוף כל סוף בוודאי יזכה להגיע אליו, כי כל המניעות והעיכובים שיש לאדם, הם באים רק כדי להגדיל הרצון והחשק שלו, כי כפי גודל הדבר שבקדושה, כן צריך להיות הרצון והחשק אליו, ומיד שיהיה לו רצון, תתבטל המניעה, אבל שם הוא הנסיון, כי יש אחד שרואה לפניו מניעות ועיכובים, ונופל בדעתו ואומר, שאין לו כח להתגבר עליהם, ועל ידי זה מפסיד מה שמפסיד, אבל כשיש לו דעת דקדושה, ויודע שכל המניעות והעיכובים הם רק להגביר הרצון והחשק שלו, אזי מתגבר ברצון גדול עד ששובר כל המניעות, ומגיע אל מה שצריך להגיע, וכמאמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שאין מושג של "איני יכול", רק הכל מחמת ש"איני רוצה", אבל מיד שאדם רוצה, בוודאי יוכל ויגיע, ולכן העיקר בכל דבר שבקדושה הוא הרצון, שירצה אדם בכל לבו ודעתו להגיע אל מה שרוצה להגיע, ולא יעזוב את הרצון מפני שום דבר שבעולם, ואז בוודאי יזכה להגיע אל כל דבר, ולא יהיה שום דבר נמנע ממנו כלל.

והנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"א), שעיקר התגברות הרצון תלוי בפה של אדם, שתמיד יוציא מפיו רצונות וכיסופין אל השם יתברך על כל דבר שבקדושה, וירבה בדבר זה מאד, לפרש כל שיחתו לפני השם יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ולומר לפני השם יתברך אך שרוצה להגיע אל הדבר שבקדושה, ורוצה באמת שיהיו לו רצונות וכיסופים אמיתיים, וזה יגביר את הרצון והחשק בלבו עד שיזכה להגיע אל כל מה שרוצה, כי "רצון" נקרא עולם החירות, שהרי אין סוף וגבול כמה יכול לרצות, והרצון יביא אותו למבוקשו, אבל גם הבעל דבר יודע את זה, ולכן מנסה בכל פעם להחליש רצון האדם, ולמנוע אותו מרצון דקדושה, ועיקר עצתו על ידי עצבות ומרה שחורה, שמכנים בו ייאוש ודכאון, שאי אפשר לו להגיע לדברים גדולים כאלו, ולמה לו לכסוף ולהשתוקק אליהם, ובוזה מחשיך דעתו ושכלו, ומקרר את רצונו לגמרי, כי מניעה נקראת בשם חושך, וכמו שכתוב (בראשית כ"ב) ולא "חשכת" את בנג את יחידך, שפירושו ולא מנעת (כמבואר בתורה זו), אבל כשאדם מתגבר עם מדת השמחה, ואינו עוזב את הרצון מפני שום דבר שבעולם, אזי אין דבר שלא יזכה להגיע אליו, ולהוציאו מן הכח אל הפועל.

וזהו עוצם מעלת התקרבות לצדיקים, כי הצדיקים תמיד מעוררים ומחממים את רצונו של אדם אל השם יתברך, ותמיד מגלים לו אל מה יכול לזכות בוה העולם אם רק יהיה לו רצון, וכל מה שזוכה להתקרב אל צדיקים כן נמשך עליו רצון דקדושה, וזוכה להגיע אל כל מה שלבו חפץ, ולכן אשרי מי שזוכה להסתובב במחנה של צדיקים ולשמוע דבריהם הקדושים, כי אז יכנס בו רצון וחשק לכל דבר שבקדושה, ויזכה להגיע אל מעלות והשגות גדולות בדביקות השם יתברך, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב אחר ציווי של קרבן פסח (שמות י"ב), וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן בן עשו, ופירש"י, וילכו ויעשו בני ישראל, וכי כבר עשו, והלא מראש חודש נאמר להם, ולא עשו עד עשירי בחודש, אלא מכיון שקיבלו עליהם, מעלה עליהם כאילו עשו, וילכו ויעשו, אף ההליכה מנה הכתוב, ליתן שכר להליכה ושכר לעשיה, כאשר צוה ה' את משה ואהרן, להגיד שבחן של ישראל שלא הפילו דבר מכל מצות משה ואהרן, עיין שם. ויש לדקדק למה דייקא במצוה זאת, שהיא המצוה הראשונה שנצטוו בה "כל" ישראל, נאמר גילוי זה, "מכיון שקיבלו עליהם, מעלה עליהם כאילו עשו", וכן מהו "שכר להליכה ושכר לעשיה", וכן למה נסמך לזה "כאשר צוה ה' את משה ואהרן". והנה על פי דברי רבינו"ל הנ"ל מובן כל הענין מאד, כי התורה הקדושה מגלה במצוה זאת, את גודל מעלת הרצון והחשק דקדושה, שתיכף ומיד שיש לאדם רצון וחשק אמיתי לעשות איזה דבר שבקדושה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, כי בוודאי אין שום דבר שבעולם שימנע אותו מדבר שבקדושה כשיש לו רצון אמיתי, וזהו "וילכו ויעשו", שתיכף ומיד בראש חודש, שהלכו עם רצון דקדושה לקיים את רצון ה', זה נחשב כאילו "ויעשו", כי רצון אמיתי בוודאי יביא אותו לידי עשיה, ואדרבה, "רק" על ידי רצון אמיתי יבוא לידי עשיה, שזהו "ליתן שכר להליכה ושכר לעשיה", שהשכר של הרצון והליכה הוא, שיזכה לבוא לידי שכר העשיה, ואל כל זה זוכים דייקא על ידי התקרבות לצדיקים, כי הם מעוררים את החשק והרצון האמיתי אצל כל אחד מישראל, שזהו מה שמסיים הפסוק "כאשר צוה את את משה ואהרן בן עשו", כי על ידי ששמעו ישראל דברי משה ואהרן, וקיבלו דבריהם בתמימות ופשיטות גמורה, נכנס בלבם רצון וחשק אמיתי לקיים את רצון ה', ונחשב כאילו כבר עשאו. והשם יתברך יזכנו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולהכניס בלבנו רצון וחשק דקדושה, עד שנזכה לכסוף ולהשתוקק תמיד אל השם יתברך ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

